

Het Zondagochtend Concert

19 mei 2024 - Grote Zaal - 11.00 uur

Het Zondagochtend Concert 30 jaar!

Radio Filharmonisch Orkest
Vasily Petrenko, dirigent
Noa Wildschut, viool

Pjotr Tsjaikovski
1840-1893

Souvenir d'un lieu cher, op. 42
Méditation
Scherzo
Mélodie

Nikolaj Rimski-Korsakov
1844-1908

Sheherazade, op. 35 'Symfonische suite naar
Duizend-en-een-nacht'
De zee en het schip van Sindbad
Het verhaal van prins Kalender
De jonge prins en de jonge prinses
Feest in Bagdad - De zee - Het schip
slaat te pletter tegen een rots -
Besluit

Vioolsolo: Joris van Rijn

Steun ons

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later.
concertgebouw.nl/steun-ons

QNTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer. **Lees bijvoorbeeld het interview met Noa Wildschut op concertgebouw.nl/wildschut.**

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

26 mei - Grote Zaal

Alena Baeva speelt Mendelssohns *Vioolconcert*

1 sep - Grote Zaal

Tsjaikovski's *Symfonie nr. 4* en Anna Fedorova speelt Ravel

8 sep - Grote Zaal

Beethovens *Symfonie nr. 7* en Anastasia Kobekina speelt *Rococo-varianties*

15 sep - Grote Zaal

Karina Canellakis dirigeert Stravinsky's *Petroesjka*

Bestel nu voor het nieuwe seizoen!

De verkoop is gestart voor Het Zondagochtend Concert 2024-2025.
concertgebouw.nl/zondag

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?

De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw concertbeleving op social media! [#concertgebouw](https://twitter.com/concertgebouw)

Dit concert wordt via livestream uitgezonden en is ook na het concert nog te bekijken: zie concertgebouw.nl.

Het Zondagochtend Concert wordt elke week door AVROTROS rechtstreeks uitgezonden op NPO Klassiek.

'Eens verlangde ik er in alle ernst naar om persoonlijk met je kennis te maken, maar nu voel ik dat ik er steeds meer tegenopzie je te ontmoeten naarmate je me meer boeit. Op dit moment denk ik liever aan je van een afstand en ben ik liever door je muziek met je verenigd.' Deze woorden schreef de rijke weduwe Nadezjda von Meck in een van haar vele brieven aan Pjotr Tsjaikovski, de componist met wie ze een opvallende en merkwaardige relatie onderhield. Bijna veertien jaar lang voerden de twee een uiterst intensieve, intieme en openhartige briefwisseling met elkaar. De enkele keer dat ze elkaar in levenden lijve zagen, spraken ze geen woord met elkaar. Niet onbelangrijk: mevrouw Von Meck gaf haar platonische vriend jaarlijks zesduizend roebel.

Paleis

In mei 1878, toen ze zelf in Moskou zat, stelde de vermogende weldoener haar luxueuze verblijf in de Oekraïense plaats Brailov ter beschikking van de componist. Tsjaikovski – die toen net bekomen was van zijn faliekant mislukte huwelijk – schreef als dank voor de prettige weken die hij in dit 'paleis' doorbracht het drieluik *Souvenir d'un lieu cher*, op. 42 voor viool en piano. Het eerste deel ervan, *Méditation*, had hij

kort ervoor nog als langzaam deel voor zijn *Vioolconcert* bedacht, maar uiteindelijk verving hij het door een Canzonetta. Deel twee van de muzikale 'herinnering aan een dierbare plek' werd een speels Scherzo; deel drie een *Mélodie*, een lied zonder woorden. De pianopartij van het werk werd later door Aleksandr Glazoenov bewerkt voor orkest. Solist vanmorgen is de jonge Nederlandse violist Noa Wildschut, onder meer winnaar van de Concertgebouw Young Talent Award 2013. Zij kan inmiddels bogen op een glansrijke internationale carrière. 'Een wonder aan muzikaliteit, origineel, spontaan, altijd vrij', jubelde de Duitse pers. Op de bok staat de Engels-Russische dirigent Vasily Petrenko, onder meer de chef van het Royal Philharmonic Orchestra en een graag geziene gast bij het Radio Filharmonisch Orkest.

Marinier

Met Nikolaj Rimski-Korsakov blijven we in Rusland. Met een grootvader, oom én broer bij de marine, hoefde de jonge Rus niet lang na te denken over een loopbaan: ook hij koos als marinier het vrije sop. Als cadet ondernam hij lange reizen, en maakte hij kennis met diverse exotische culturen. Toen hij in 1861 de componist Balakirev ontmoette,

verpandde hij zijn hart volledig aan de muziek. Vanaf 1865 begon hij te componeren en in 1872 werd hij compositieleraar aan het conservatorium in Sint-Petersburg. Zijn bekendste werken, waaronder *Sheherazade*, op. 35, schreef hij aan het einde van de jaren tachtig. Tegen die tijd had hij zich ontwikkeld tot een originele componist en briljante orkestrator.

Duizend-en-een-nacht

Rimski-Korsakov beschrijft in de partituur van *Sheherazade* de achtergrond van het werk. Een sultan meende dat alle vrouwen ontrouw waren en besloot daarom al zijn echtgenotes na de eerste nacht te doden. Een van die vrouwen, Sheherazade, slaagde er echter in aan dit lot te ontkomen door de sultan iedere avond, duizend-en-een-nachten lang, een ander sprookje te vertellen. Ze wist daarmee haar man zo nieuwsgierig te maken dat hij haar terechtstelling uitstelde en haar uiteindelijk in leven liet. Rimski-Korsakov maakte van dit gegeven een uiterst kleurrijke, vierdelige suite waarvan de delen met elkaar zijn verweven door twee thema's die al in het begin klinken: een energiek en luid thema dat bij de wrede sultan hoort en een zachte, reciterende melodie in de soloviool die Sheherazade verbeeldt.

Sprookjes

De vier delen werden door de componist aanvankelijk aan specifieke sprookjes gekoppeld. Het openingsdeel zou 'De zee van het schip van Sindbad' verklanken. Het tweede deel zou gaan over prins Kalender, die in een aap wordt omgetoverd maar uiteindelijk door een prinses wordt bevrijd. Het meest oriëntaalse deel is nummer drie, waarin wellicht de liefde tussen prins Ibrahim en prinses Jemileh wordt bezongen; deel vier zou gaan over 'het feest in Bagdad, de zee en de schipbreuk op de rots die wordt beheerst door een bronzen krijger'. Rimski-Korsakov vond uiteindelijk dat de luisteraars hun eigen verhaal maar bij zijn muziek moesten verzinnen. Het eerste deel noemde hij toen simpelweg een prelude, het tweede een 'vertelling', nummer drie een 'rêverie' (droom) en het slotdeel een 'oosters festival, een dans, kortom een soort carnaval in Bagdad'. Desondanks zijn de oorspronkelijke, verhalende titels nog altijd in gebruik.

Dirk Luijmes